

Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, která byla sjednána v roce 1950 (Česká republika /její předchůdce/ k ní přistoupil v roce 1991), v článku 6 stanoví, že „každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu“.

Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS), která byla sjednána v roce 1994 (pro Českou republiku je závazná od roku 1995), stanoví v čl. 62, že řízení o získání a udržování práv k duševnímu vlastnictví a v případech, kdy právo Člena pamatuje na takové řízení, správní řízení o zrušení a řízení inter partes, týkající se například odporu, zrušení a výmazu, se budou řídit obecnými zásadami, s tím, že konečná správní rozhodnutí v kterémkoli řízení budou podléhat přezkoumání soudním nebo quasi soudním orgánem.

V době, kdy se obě tyto mezinárodní smlouvy staly závazné pro Českou republiku, byla rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví přezkoumatelná podle části páté občanského soudního řádu ve znění platném do 1. 1. 2003, který umožňoval přezkum správních rozhodnutí soudy jen v rozsahu jejich zákonnosti.

V souvislosti s rozsahem přezkumu správních rozhodnutí soudy ve správním soudnictví nález Ústavního soudu č. 276/2001 Sb. konstatoval, že *„současná úprava správního soudnictví vykazuje závažné ústavněprávní deficity. Především nejsou některé aktivity veřejné správy, stejně jako její případná nečinnost, pod kontrolou soudní moci vůbec. Dále pak ne každý, kdo může být ve svých právech dotčen správním rozhodnutím, má právo obrátit se na soud. Pokud pak i takové právo má, není stranou v plnohodnotném fair procesu ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy, ač by tomu tak v řadě věcí býti mělo. Vydané soudní rozhodnutí je pak konečné a (s výjimkou ústavní stížnosti) nereformovatelné, což vede k nejednotné judikatuře, jakož i k nerovnému postavení správního úřadu, tedy ke stavu rozpornému s požadavky právního státu. Konečnost některých rozhodnutí (zastavení řízení) pak může vést i k odmítnutí spravedlnosti. Konečně pak výkon správního soudnictví je organizován způsobem, který ignoruje skutečnost, že Ústava v čl. 91 uvádí jako součást soustavy soudů Nejvyšší správní soud“.*

Rovněž Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku, jehož judikatura je závazná i pro Českou republiku, v této souvislosti vyslovil jednoznačný závěr, že „rozhodnutí o občanských právech a závazcích musí být soudem přezkoumatelné nejen z hlediska zákonnosti, ale i po stránce skutkové, tedy v tzv. plné jurisdikci“. V této souvislosti je nutno uvést, že originál

Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nevyžaduje, aby nutně šlo o soud (anglický autentický text uvádí „*tribunal*“).

Současná právní úprava přezkumu správních rozhodnutí soudem je založena na třech právních předpisech: jednak na zákonu č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, na zákonu č. 151/2002 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím soudního řádu správního, a zákonu č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Protiváhou přijetí soudního řádu správního se stala část šestá zákona č. 151/2002 Sb., již byl novelizován s účinností od 1. 1. 2003 občanský soudní řád.

Úprava rozhraní dosahu soudního řádu správního a občanského soudního řádu na jednotlivá řízení vycházela z následujícího filozoficky právního pojetí:

- Z pohledu dělby moci je nepřehlédnutelný rozdíl mezi správním (veřejnoprávním) soudnictvím a soudnictvím ve věcech soukromého práva. Rozhodování **sporů o soukromé právo** se odehrává „uvnitř“ státní moci. Soudce jako její reprezentant z ní nevystupuje navenek, nestojí proti ní, naopak státní moc reprezentuje. Jeho výrok zavazuje shodně osoby této moci rovně podrobené. Moci výkonné ani legislativy se taková věc netýká, leda zprostředkovaně.
- Ve **správním soudnictví** je tomu právě naopak. Občan se tu na soud obrací se svým sporem s veřejnou mocí samotnou a dovolává se před ní ochrany. Soudce, který má takový spor rozhodnout a poskytnout veřejnému právu občana ochranu, zasahuje svým výrokem přímo proti jiné složce veřejné, zejména moci výkonné, zpravidla také s důsledky, přesahujícími mnohonásobně jen osobní zájem účastníka. I v činnosti Úřadu průmyslového vlastnictví lze najít případy, kdy v důsledku rozsudku soudu bylo nezbytné připravit novou zákonnou právní úpravu, že bylo nutno předělat metodiku řízení.

Podle soudního řádu správního soudní kontrola veřejné správy je nadále vykonávána výhradně v působnosti krajských soudů, výlučně jejich specializovaných senátů, a Nejvyššího správního soudu. Řízení před správními soudy má přitom probíhat v jediné řádné soudní instanci. Nejvyšší správní soud převzal rovněž všechny přezkumy správních rozhodnutí, které k 1. 1. 2003 nebyly skončeny před Vrchními soudy v Praze a Olomouci.

Přezkum rozhodnutí správního orgánu, kterým tento správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v právní věci, která vyplývá z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů, má probíhat tzv. pořadem práva u obecných civilních soudů ve smyslu části páté občanského soudního řádu ve znění platném po 1. 1. 2003. Příslušným jednat v takovýchto věcech v první instanci je obecně okresní/obvodní soud, který dospěje-li k

závěru, že o sporu nebo o jiné právní věci mělo být rozhodnuto jinak, než rozhodl správní orgán, rozhodne ve věci samé rozsudkem. Tento rozsudek nahrazuje rozhodnutí správního orgánu v takovém rozsahu, v jakém je rozsudkem soudu dotčeno.

Tato práce si klade za cíl upozornit na soukromoprávní a veřejnoprávní aspekty průmyslových práv v obdobích, kdy je konkrétní předmět právních vztahů vytvořen, jeho konstituování jako průmyslového vlastnictví a vice versa zániku průmyslového vlastnictví a jejich společenského uplatnění. Rozlišení těchto vztahů pak vede k ujasnění, po které větvi práva (veřejného či soukromého) je účastník řízení způsobilý dosáhnout nápravy, má-li za to, že v konkrétním právním vztahu byla poškozena jeho práva.